„ARBORICULTURA"

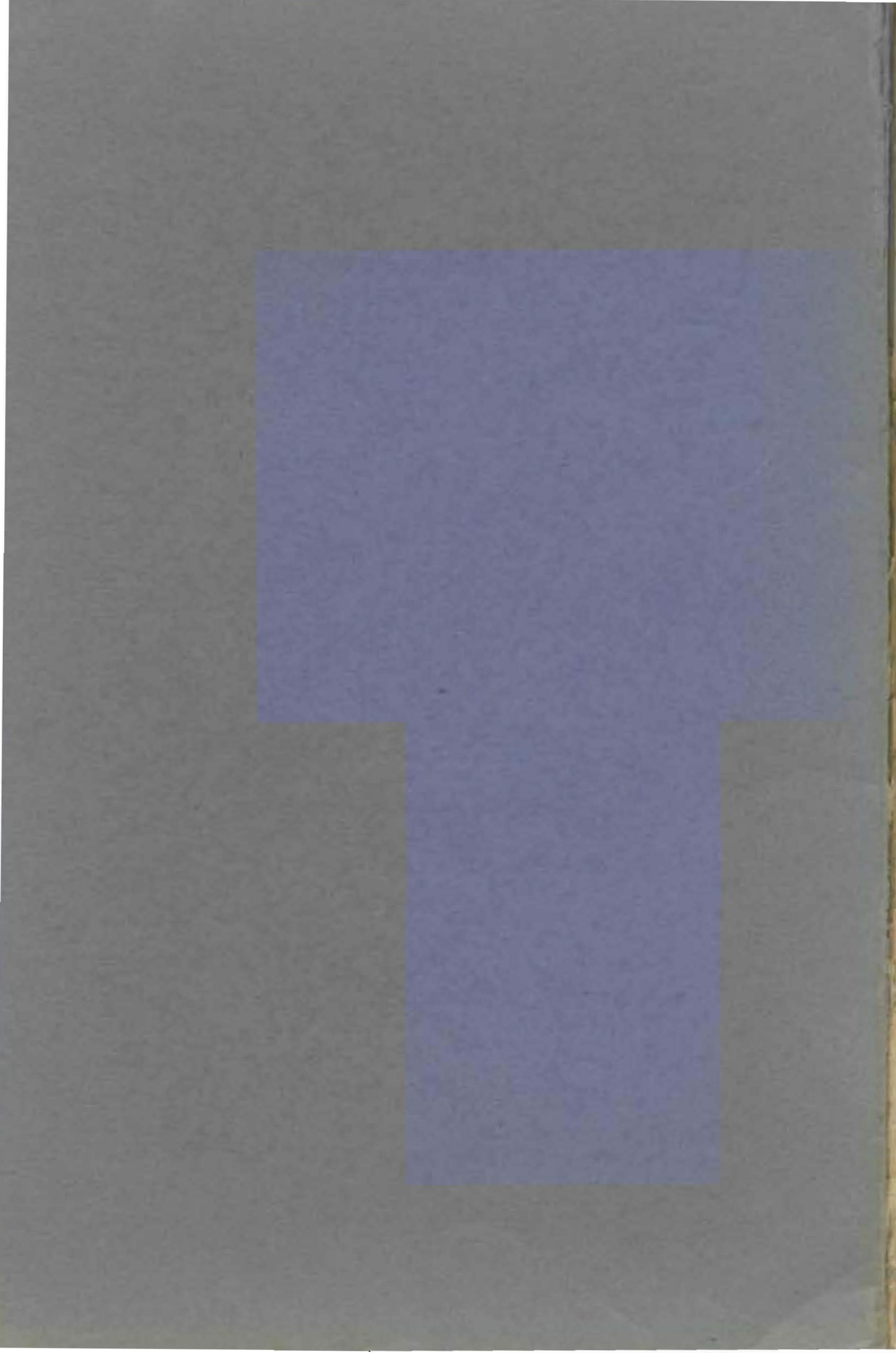
VEREENIGING VAN LEERLINGEN EN OUD-LEERLINGEN.

DER

Rijks-Tuinbouwwinterschool

TE BOSKOOP

JAARBOEKJE 1914.

J. Klamper

„ARBORICULTURA"

VEREENIGING VAN LEERLINGEN EN OUD-LEERLINGEN

DER

Rijks-Tuinbouwwinterschool

TE

BOSKOOP.

JAARBOEKJE 1914.

„ARBORICULTURA"

Vereeniging van leerlingen en oud-leerlingen

DER

Rijks-Tuinbouwwinterschool

te BOSKOOP.

EERE-LEDEN.

C. H. CLAASSEN, *Directeur R. T. W. S., Boskoop.*
K. J. PERK, *Kweeker, te Naarden—Bussum.*
I. RIETSEMA, *Directeur eener Aspergekweekerij te Weige.*

BESTUUR.

N. WEIJER, *Voorzitter.*
W. v. d. TOORN, *Secretaris.*
B. TEN HOVE, *Penningmeester.*
W. M. VAN HENGELAAR, *Houder van 't [Informatiebureau.*
J. V. SCHATTEKERK, *Bibliothecaris.*
J. AARNOUTSE Jr. }
J. W. VISSER } *Commissarissen.*

REDACTIE VOOR 'T JAARBOEKJE.

B. TEN HOVE.
W. v. d. TOORN.
N. WEIJER.

VOORBERICHT.

BOSKOOP, April 1914.

L. S.

„Beter laat dan nooit" kunnen wij, bij het verschijnen van dit, ons derde jaarboekje, zeggen.

Door de overgroote werkzaamheden die de leden der Redactie hadden bij de regeling der feesten voor het 15-jarig schooljubileum, besloten zij de uitgave van het jaarboekje eenigszins te verschuiven, en, zie daar, hier is het nu eindelijk.

Het grootste deel in ons boekje wordt ditmaal ingenomen door de officieele gedeelten.

De Fata en Facta der school vervolgden we, evenals de Personalia die het vorige jaar zoo bizonder in de smaak viel.

Zooals steeds ontvingen wij ook nu veel medewerking van H.H. Directeur en leeraren.

Tot onzen spijt moeten wij echter zeggen dat bijdragen van onze leden slechts weinigen binnen kwamen.

Moge het een volgende keer beter zijn.

Onzen hartelijken dank aan allen die medewerkten ons werk tot een goed einde te brengen, en wij spreken de hoop uit dat ons derde boekje evenals de beide voorafgegane wel in uw smaak moge vallen.

DE REDACTIE.

Rijks-Tuinbouwwinterschool te Boskoop.

Aanvang van den eersten Cursus 1 November 1898.

FEESTELIJKE INWIJDING 9 SEPTEMBER 1899.

PERSONEEL.

C. H. CLAASSEN, *Directeur.*
M. v. d. BROEK, *vaste leeraar.*
K. J. SCHAUM
J. C. DE BRUIJN
CH. KOK
W. L. THIEME
W. F. LEMKES
} *Leeraren.*
H. ABCOUWER, *Concierge.*

PERSONEEL VAN DEN SCHOOLTUIN.

C. H. CLAASSEN, *Directeur.*
P. GOEDT, *1e Kweeker.*
P. BLOK, *2e Kweeker.*
J. HOUTLOSSER, *Werkman.*

„ARBORICULTURA".

JAARVERSLAG 1913.

BOSKOOP, 27 Februari 1914.

M. M.!

Alweer een vereenigingsjaar ligt achter ons, een jaar van vooruitgang kunnen we gelukkig zeggen, want wanneer we op het vorige terug zien, mogen we gerust zeggen, dat we een groote schrede voorwaarts gegaan zijn op den weg dien we ons voorgesteld hadden te gaan.

Voor de 5e maal houden we thans onze jaarvergadering. Nog geen vereeniging van leerlingen en oud-leerlingen eener R. T. W. S. heeft zoolang bestaan, dus voor de onze wel een teeken, dat zij steviger gegrondvest is dan voorgaande vereenigingen.

De vorige jaarvergadering had plaats op 31 Januari 1913. Lezingen werden dit jaar gehouden door den Heer A. NIEMANTSVERDRIET op Vrijdag 7 Februari onderwerp: „Cacteën", door den Heer C. P. MOERLANDS op Vrijdag 21 Februari, onderwerp: „Hyacinthencultuur" en door den Heer M. v. D, BROEK op 17 November, onderwerp: „Vorstbeschadiging aan planten". De lezing van den Heer v. D. BROEK werd

bijgewoond door eenige afgevaardigden, bestuursleden der Pom. Ver. en de Ver. Boom- en Pl. beurs, die hiertoe uitgenoodigd waren. Door het aannemen dezer uitnoodiging gaven onze zustervereenigingen voorzeker een blijk van sympathie voor de onze en mogen we aannemen dat we thans in hun oogen zeer zeker op een hooger standpunt staan, dan vroeger het geval was.

Dit jaar werd één excursie gehouden op Vrijdag 31 October naar Doorn. Deze excursie werd gezamenlijk gehouden met alle leerlingen der R. T. W. S. onder leiding van den directeur, den Heer C. H. CLAASSEN.

Het ledental is dit jaar aanmerkelijk gestegen, waar we het vorige jaar 51 gewone leden en 11 donateurs hadden, tellen we thans 79 gewone leden en 24 donateurs, van welke laatste zelfs 7 donatrices, dus een vermeerdering van 28 gewone leden en 13 donateurs.

Een nieuwe rubriek van leden en wel „adspirant leden" is bij onze vereeniging ingelijfd. Dit zijn de jongelui die hier met het voornemen om hun toelatingsexamen te doen op den proeftuin werken. Wanneer zij dan geslaagd zijn worden zij als gewone leden overgeschreven.

Uit verdere verslagen blijkt, dat de kas met een klein nadeelig saldo sloot. Het Informatiebureau doet goede diensten; ongeveer 36 informaties werden verstrekt terwijl er een 60 binnen kwamen. Ook van de bibliotheek wordt veel gebruik gemaakt; ze bevat thans door schenking en in bruikleen geven van boeken 317 werken, vaklitteratuur en gemengde.

Evenals vorige jaren zijn we ook ditmaal niet van verscheidene bestuurswisselingen verschoond gebleven, wat toch niet anders dan een nadeeligen invloed uit

kan oefenen op het regelmatig werken van het Bestuur.

In Juli hielden we een réunievergadering, tijdens de rozententoonstelling te Boskoop, die vrij goed bezocht werd. Verschillende buitenleden gaven door hun opkomst blijk, dat ze nog steeds met hun Boskoopsche collega's en ex-collega's sympathiseerden en natuurlijk wat als vanzelf spreekt ook met de vereeniging.

Op deze vergadering werden eenige besluiten genomen:

1°. om deze réunievergadering ieder jaar uit te schrijven en dan gezamenlijk een excursie binnen of buiten Boskoop te houden.

2°. om het 15-jarig bestaan der R. T. W. S. en het daarmee gelijk vallend 15-jarig jubileum van den directeur den Heer C. H. Claassen op feestelijke wijze te herdenken. Als aandenken zal den Heer Claassen een coniferarium aangeboden worden. Om dit coniferarium in elkaar te zetten werden de Heeren v. d. Broek, Weijer en Ten Hove verzocht, die dit gaarne op zich namen.

De viering van dit 15-jarig jubileum ligt ons allen nog versch in het geheugen, daarom wil ik in 't kort dezen avond even in mijn verslag vermelden. Door den Heer Jos. de Jong was een revue samengesteld die op dien avond opgevoerd werd en algemeenen bijval vond. De B. D. Z. V. was zoo welwillend ons hare medewerking te verleenen waardoor ons programma aardig gevuld werd. Verder droeg de Heer Thieme op voortreffelijke wijze een pianostuk voor, en werden eenige voordrachten afgewisseld door zangnummertjes ten beste gegeven.

Het slot van den avond was een gezellig bal, terwijl tusschen de dansen door eenige tableaux vivants

opgevoerd werden voorstellende de verschillende tuinbouwvakken.

Aan allen die tot het welslagen van dien avond hebben medegewerkt hartelijke dank en in 't bijzonder aan onzen Voorzitter die met hart en ziel gewerkt heeft om dezen avond tot een goed einde te brengen.

Waar toch zooveel Boskoopsche ingezetenen op dezen avond genoodigd waren, was het voor ons van het grootste belang dat deze avond goed van stapel liep en ziet alles ging goed doordat alles medewerkte en hierdoor hebben wij den naam van de leerlingen die hier in Boskoop, nu ja laten we zeggen minder goed was, een heel eind de hoogte ingebracht.

Naar aanleiding van de lezing van den Heer v. d. Broek verzonden we aan alle zustervereenigingen in Boskoop een schrijven waarin we verzochten om samenwerking, teneinde van wege het Met. Instituut te De Bilt op dusdanigen tijd van den dag bericht te ontvangen van waarschijnlijk op te treden nachtvorsten, in tijden dat zij schade aan onze cultuurgewassen kunnen veroorzaken, zoodat hiertegen nog tijdig maatregelen genomen konden worden. Tot op heden mochten we op ons schrijven nog geen antwoord ontvangen.

In het Reglement hadden weer eenige wijzigingen plaats, terwijl tevens een biljartreglement werd opgesteld door Societeitscommissie en Bestuur.

Te vermelden valt nog dat de leerlingen der 2e klasse na afloop van hun eindexamen een diner gaven, waarvan Arboricultura de leiding op zich genomen had, op die voorwaarde dat alle Arboriculturianen het recht hadden aan dat diner deel te nemen.

Het was een gezellige avond. Waar toch de meeste jongelui die hun eindexamen achter den rug hebben,

Boskoop voor langen tijd of voor goed gaan verlaten, zal zoo'n laatste gezellige bijeenkomst steeds in onze gedachten blijven, waar we van hen met wie we zoolang kameraadschappelijk hebben omgegaan, afscheid genomen hebben.

Wanneer ik u ten slotte nog mededeel dat het sociëteitsbezoek gemiddeld 26 personen per avond bedroeg, geloof ik mijne heeren een tamelijk volledig verslag van het afgeloopen jaar gegeven te hebben, en besluit dit met een welgemeenden wensch voor den groei en bloei onzer vereeniging.

Hiermede mijne heeren heb ik gezegd.

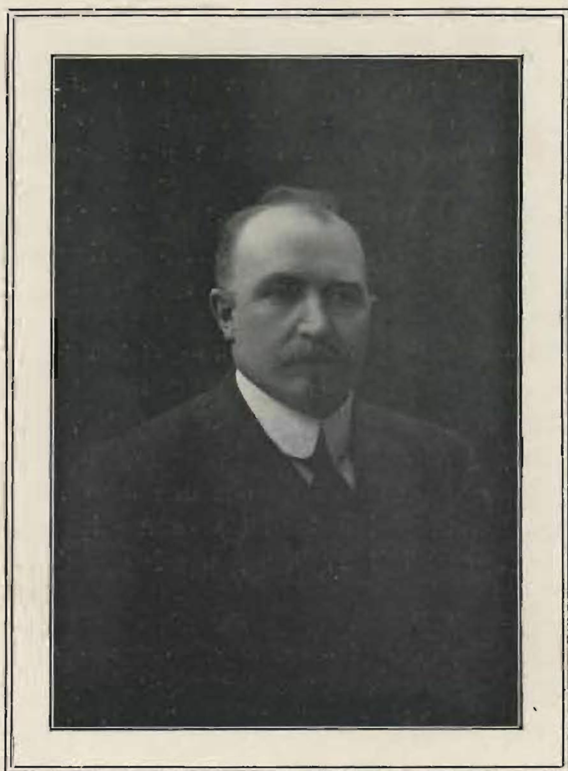
De Secretaris,
W. v. d. TOORN.

FATA en FACTA der R. T. W. S.

Op 5 Maart 1913 ontving de school een bezoek van den Engelschen Minister van Landbouw met echtgenoote. Ook de „Proeftuin" werd bezichtigd.

Als tweede blijk van belangstelling in 1913 mogen wij noemen het bezoek van den Oud-Minister van Landbouw in Turkije S. E. Eram Effendi, dat op 9 September plaats vond.

C. H. CLAASSEN

DIRECTEUR DER RIJKS-TUINBOUWWINTERSCHOOL

1898 - 1913

HET VIJFTIENJARIG JUBILEUM.

Hard gezwoegd, gezweet en gedraafd; eindelijk alles voor elkaar. 't Was dan 7 uur in den avond van Woensdag 10 December toen wij ons in feestdos naar „Hôtel Neuf" begaven en een laatste critiseerende blik lieten gaan over de prettig versierde zaal.

Nog maar vijf minuten van rustig samenzijn toen de eerste gasten reeds verschenen, weldra door vele anderen gevolgd. De muziek kwam in actie; piano, violen en mandolinen lieten vroolijke marschen, walsen en operettes door de zaal weerklinken; de stemming kwam er dadelijk in, hetgeen de luid medegebrulde refreinen bewezen.

Om kwart voor achten verscheen de jubel[redacted]-[redacted]aris met echtgenoote en met een lustig „lang-zal-ie-leven" werden zij in de zaal ontvangen.

Het scherm werd gehaald en ziet . . . . alle stemmen verstomden, want op het tooneel waren zichtbaar de Voorzitter (achter een lessenaar) aan één zijde geflankeerd door vijf medebestuursleden. (Wat een schoon schouwspel moet zulks wel opgeleverd hebben!)

De Voorzitter schetste in zijn openingsrede het verleden van de tuinbouwschool en sprak een woord van hulde en dank aan haren directeur, den heer Claassen, voor al hetgeen hij gedurende de afgeloopen 15 jaar in het belang der R. T. W. S. gedaan heeft. Ook de leeraren worden in zijn rede herdacht.

De avond werd gevuld met aardige voordrachten en een Oranje cantate, gezongen door de Boskoopsche dameszangvereeniging en als hoofdschotel van het menu een revue, genaamd „Theorie en Praktijk" door P. DE JOSSELIN DE JONG samengesteld.

Alles liep goed van stapel en alle medewerkers hadden veel succes, zelfs de souffleur die vaak uit volle borst mee zong tot steun van eenige declamatoren.

Nu volgde weldra het bal, afgewisseld door de tableaux-vivants, voorstellende de vier tuinbouwvakken gevolgd door een floragroep, welke allen veel succes hadden.

Te ruim drie uur werd aan het souper begonnen, wel een bewijs dat men zich amuseerde. Dat ook dit vroolijk verliep zal wel geen betoog behoeven. Opgeluisterd door menige pittige speech brak de dag reeds aan voor men aan scheiden dacht.

Zij die dezen avond hebben bijgewoond zullen nog wel vaak aan dezen gezelligen tijd terugdenken.

PERSONALIA.

W. v. d. Toorn.

Onze Secretaris W. v. d. Toorn heeft zich in Boskoop gevestigd. Arbori wenscht hem veel succes.

P. de Josselin de Jong,

kwam om gezondheidsreden terug uit Indië. Wij hopen dat hij in Nederland volkomen herstellen en ook hier een goede positie verwerven mag.

I. Rietsema,

heeft zijn functie als tuinbouwleeraar neergelegd en werd benoemd tot directeur eener Aspergekweekerij te Weige.

S. S. Lantinga.

De Amerikareiziger is nu voor goed thuis gekomen en heeft zich in z'n Noordelijk Vaderland te Groningen, als kweeker gevestigd.

Ook hem wenschen we veel succes en goede zaken toe.

R. de Jonge.

Associeerde zich in Boskoop met S. X. Schortinghuis eveneens oud-leerling der school en zal handel gaan drijven op Amerika.

Good luck de Jonge.

W. L. THIEME AZN.

In Maart 1913 ontvingen wij het treurige bericht van het overlijden van WILLEM THIEME. Zij die hem kenden zullen hem niet spoedig vergeten en velen verliezen in hem een goeden vriend. Dat hij ruste in vrede!

N. F. WEIJER.

Onze werkzame Voorzitter N. F. WEIJER associeerde zich verleden najaar met den Heer J. VAN GEMEREN om voor gezamenlijke rekening een handelskweekerij op te richten.

Dat hun onderneming in alle deelen moge slagen is zeker de wensch van alle Arboriculturianen.

WEIJER, leide nog menige vergadering op de ons wel bekende krachtige wijze en Arboricultura zal bloeien!

JOS. REUTEN.

Ons medelid en oud-bestuurslid JOS. REUTEN is dit jaar naar Indië vertrokken om zich daar in de Rubbercultuur een goede betrekking te veroveren. Onze beste wenschen vergezellen hem.

OVER HET WEZEN DER SCHOONHEID

IN

PLANTEN EN TUINEN.

Het is niet gemakkelijk te zeggen, wat schoonheid is en evenmin is het gemakkelijk om schoonheid te herkennen. Men kan er zich echter in oefenen en degeen, die diep wil nadenken over schoonheid vindt ten slotte zijn moeite misschien beloond, doordat hij zich het vermogen verwerft, haar overal te onderkennen en te genieten. Dit gelukt hem echter niet, zonder dat hij zich bewust of onbewust een definitie maakt van wat schoonheid werkelijk is. Schoonheid is de mate, waarin een zaak nadert tot het ideaal dat iemand zich van dat soort van zaken denkt. Dat ideaal is een product van zijn voorstellingsvermogen en dat voorstellingsvermogen is weer gebouwd op waarneming; gebouwd op waarneming door middel van de logische gedachte. De schoonheid hangt dus af van twee dingen: de eigenschappen van haar dragen en het ideaal, dat gesteld wordt door den waarnemer. Het eerste maakt, dat zij objectief is, d.i. behoort tot het object of de zaak zelve, het laatste geeft haar een subjectieven aard, d.i, zij hangt af van het subject of waarnemende persoon. Valt over haar te twisten? Ja, want twee personen, die hetzelfde ideaal hebben, kunnen betwisten, in welke mate een voorwerp op dat ideaal gelijkt. Mag men iemand veroordeelen, omdat hij iets mooi vindt, wat wij niet mooi vinden?

Neen, want dan veroordeelt men zijn idealen, die hij zich heeft gevormd door middel van zijn ervaring en verstand, welke laatste hij zich niet zelf heeft eigengemaakt, doch die de omstandigheden en zijn aangeboren eigenschappen hem dicteeren. Altijd kan men niet over de schoonheid twisten. Slechts wanneer men het in hoofdzaak eens is, kan men dat, dus niet met ieder, niet over alles. Wanneer een boomkweeker en een plantkundige een boom uit de kweekerij beoordeelen, worden zij het niet eens: het ideaal van den boomkweeker is een goed bekweekte, gezonde, gezond gegroeide boom, het ideaal van den botanist is een raszuivere zaailing, een nooit door het snoeimes aangeraakte, nooit verplante boom, die echter gerust slecht gegroeid mag zijn. Een leek vindt het varken het fraaist, zoolang het nog een dartel bigje is, een spekslager vindt een waggelende 300 K.G. veel mooier, welk dier de leek een monster noemt. Een locomotief is fraai, wanneer hij veel gelijkt op het ideaal van een locomotief in onze oogen en dat ideaal is de volkomen doelmatigheid, aangaande snelheid, sterkheid, duurzaamheid, comfortabele bediening, etc.

Waarin bestaat de schoonheid van een kleur?

In de mate van gelijkenis met de zuiverste kleur van dat soort, die we kennen. Een kleurencombinatie? De schoonheid van iedere kleur wordt hierbij niet geteld, doch wel de meerdere of mindere volmaaktheid der bijeenvoeging tot een of andere natuurlijke kleuren-combinatie (nat. kleurencombinaties zijn o.m. de kleuren, die samen wit vormen, de kleuren die te samen op één dier of één bloem voorkomen, de kleuren, die zoo weinig verschillen als gewoonlijk bij zaailingen van een raszuivere plant voorkomen of kunnen voorkomen etc.).

Wanneer is een bloem mooi? Voor een botanicus kan elke onbeschadigde bloem mooi zijn; voor een phytopatholoog, behalve door ons *moedwillig* beschadigde bloemen, alle beschadigde bloemen.

Voor een leek is het heel verschillend. Er zijn leeken, die er net over denken als de botanici en de phytopathologen, n.l. zij, die de schoonheid kennen, overigens zeer uiteenloopend. Sommige menschen die zich eenzijdig hebben toegelegd op de kennis van rozen, vinden slechts onder de rozen zeer mooie bloemen (lees bijv. Voyage autour de mon Jardin door Karr). Anderen weer alleen onder de Tulpen of Gladioli. Er zijn er ook, en dat zijn er velen, die slechts bloemen huldigen met fraaie kleuren en die groot zijn of in groote trossen voorkomen. Dat zijn zij, die geen oog hebben voor de vorm en inrichting van de bloemen en die ze nooit onder de loupe bezien; kortom het is de groote massa.

Er was een tijd, dat men zich op andere Orchideeën toelegde dan tegenwoordig. Wat nu mooi heet, was toen niet in smaak, en omgekeerd. Oorzaak?

Men volgt de mode en wanneer de mode ons brengt op een nieuw gebied, raken wij daarop thuis, leeren er het schoone kennen en vergeten het mooie van het verlaten terrein weer.

Wat is een fraaie Rhododendrum? Onmogelijk, om dit in het algemeen te zeggen. De één heeft dit, de andere dàt tot ideaal. De een bijv. heeft een kleine tuin, waar groote planten leelijk in staan, omdat zij de kleinheid van den tuin doen opvallen en waarom hij in dien tuin alleen kleine gewassen heeft, neem aan ook Rhodo's. Die leert hij daar kennen en hij maakt zijn ideaal van Rhododendrum dus op het gebied der kleine alpenrozen of Japansche Azalea'tjes.

Een ander heeft een groot park en die zal zijn ideaal zoeken onder de rijkbloeiende, grootbloemige, kleurige soorten. Een derde weer zet zijn Rhodo's bloeiend in een pot voor het raam. Dat is hij, die ze op zijn gemak beziet, die de minder zichtbare qualiteiten opspeurt, om ze zijn bezoekers te toonen; het is de man, die let op vorm der bloembladen, op de macule, op het bouquet, op de meeldraden etc. en die daarbij de grootste schoonheden waarneemt. Een vierde heeft tot ideaal een kleur, die nog nooit is vertoond en die zóó in het oog valt, dat het overbodig zou zijn het hier kan je zien wat je nog nooit gezien hebt etc., uit te roepen, het is een mensch, waarvan er 90 op de 100 gaan en die de beste bloem die vindt die hem de meeste verwondering der voorbijgangers brengt. Hij denkt dan dat die verwondering hemzelve geldt. Deze wil de gele of blauwe Rhododendrum met groote bloemen.

Voor de Boskooper is de duurste kruising, die hij wint de beste, omdat hij daar goud voor kan ruilen. Hij zal wijs doen dit exemplaar te zoeken naar den smaak der laatste groep van personen.

Wat is een mooie siertuin? De vraag eischt hetzelfde antwoord als deze: Wat is het ideaal van een siertuin? Voor A dit en voor B dat, doch steeds liggen de eischen waaraan 't ideaal moet voldoen op 't gebied der doelmatigheid en opdat der gelijkenis met de geïmiteerde natuur. Met de doelmatigheid bedoel ik eigenlijk de zichtbare doelmatigheid alleen. Een doelmatigheid die men niet ziet, bekoort ons niet. Denk je bijv. een lange, rechte weg, waarvan je niet weet of ziet naar welk gewichtig punt die weg rechtstreeks voert. Zoo'n weg, bijv. een weg uit de Haarlemmermeer, is leelijk, veel leelijker dan een

kronkelweg, waarvan iedere krul door de noodzakelijkheid geboden is of schijnt. Een weg met kronkels is echter niet zoo fraai, dan een kaarsrechte weg, zoodra men ziet, waarom de kaarsrechte weg de beste (snelste, goedkoopste) is.

Een siertuin zij dus doelmatig, d.w.z. biede gelegenheid voor het nemen van beweging en rust beide, voor het vinden van frissche lucht, zoowel als van bloemengeur en leemte, zon zoowel als schaduw, stilte zoowel als het fluiten van vogeltjes, het vioolspel van graskippers, 't gesoes van den wind en 't gebruis van 't water, het rustige groen zoowel als vroolijke kleuren. Men moet er zich in de wijde ruimte gevoelen en toch veilig en ongezien! Ieder pad hebbe een bepaald doel, 't zij reeël 't zij virtueel. Men gevoele zich in den tuin buiten in de natuur en toch weer thuis. Er moet plantenschoon zijn doch niet minder zij de hand des tuinmans zichtbaar en liefst ook die van beeldhouwer en bouwer. Er moeten banken zijn in de zon en in de schaduw, er moeten gazons zijn en bloemen, inheemsche en uitheemsche planten. Een gelijkelijkenis met de natuur? Deze spruit voort uit de aanwezigheid van planten en dieren. Overigens kan men haar aanwenden om een schoonheidsmotief te hebben, doch dan moet ook de gelijkenis op een bepaald bestaanbaar landschap zeer groot zijn. Verschillen frappeeren iedereen en hoe minder verschil, hoe meer de tuin nabij het ideaal komt: het geteende landschap.

M. R. T.

CARPOCAPSA POMONELLA L.

De rups der wormstekige appels en peren.

Wormstekige appels en peren zijn algemeen bekend en de wormpjes worden dan ook tegen den tijd dat het ooft rijpt meermalen in genoemde vruchtsoorten aangetroffen. Deze maden of wormpjes, zoo zij in den volksmond genoemd worden, zijn de rupjes van een klein, mooi, doch zeer schadelijk vlindertje, hetwelk tot de familie der bladrollers behoord.

Als appel- of ooftroller (Carpocapsa pomonella L. Carp. pomonana auct) is zij in den wetenschap bekend. Overal waar appels en peren gekweekt worden, treft men haar aan, en richt zij niet zelden groote schade aan, daarom is men verplicht haar, daar zij zonder veel moeite en tijdrooven te bestrijden is, hare verdelging met algemeenen kracht aan te vatten.

De levensloop van deze bladroller verloopt bij ons zeer eenvoudig, daar gewoonlijk maar één generatie per jaar ontstaat. De, van eind Mei tot begin Juli, in den avond vliegende wijfjes liggen hunne schildvormige eieren aan de jonge vruchten of ook wel aan de bladeren der appel en pereboomen. Zij maken geen verschil in ooftsoorten versmaden de wilde- of als sierstruik gekweekte buitenlandsche ooftsoorten niet. De rupsjes, welke na 8—14 dagen uitkomen zijn 16 potig en boren zich in den regel hetzij door het vruchtbeginsel of aan den voet van de steel vrij

snel in de vrucht in en groeien in 14—18 dagen tot levendig vleeschkleurige rupsjes met bruine kop. Het vruchtvleesch en het klokhuis dienen haar als voedsel. Hangen twee vruchten somtijds tegen elkander, zoo gaan de wormpjes van de eene vrucht vaak naar den anderen over. Bij klimvruchtige ooftsoorten vreet iedere rups meerdere vruchten aan. Heeft het uitwerpsel zich in de gangen opgehoopt, zoo wordt zij door de rupsjes gedeeltelijk naar buiten gedrongen en verraad dit zeer snel hare aanwezigheid. Zijn de rupsjes volgroeid eer de appel geplukt of afgevallen is, zoo laten zij zich door het gat aan een spinseldraad naar den grond zakken, om een geschikte overwinteringsplaats op te zoeken. Deze vinden zij in groote getalen aan boomstokken, boombanden, tusschen planken enz. waar men ze doorgaans bij scharen aantreft. Zij spinnen zich van fijn gemaakte deelen uit de naaste omgeving een taaie cocon waar zij tot het komende voorjaar als rups blijven overwinteren. Daarna verandert zij in Mei, bij gunstige omstandigheden ook wel einde April in een 9—10 mM. lange bruinachtig glanzende pop, waaruit in Mei of Juni het vlindertje komt, nadat zich de pop gedeeltelijk of geheel uit de cocon gewerkt heeft. Het vlindertje, dat in rust haar vleugels dakvormig samenlegt, bereikt een vleugelspanning van 9—10 mM. Zij zijn licht of donker grauwbruin gekleurd; aan de voorvleugels zijn de wortel en het middenveld met helgrauwblauwe dwarsstrepen, die zich tot aan den voorrand uitstrekken geteekend, het donkergrauwe blauwe eindveld is met één grootere en twee kleinere bronsdoorschijnende dwarsstrepen op sierlijke wijze aangebracht, de achtervleugels zijn eenvoudig grauwbruin.

In warme jaren, geven enkele rupsen nog in September de vlinders als een tweede generatie, welker nakomelingen meest als rupsen met de door hen aangetaste vruchten op den zolder komen, zich daar in muurspleten en aan andere hun passende schuilplaatsen inspinnen en in het voorjaar van het komend jaar met het andere deel hunner soort bladrollers worden.

In de warmere deelen van Noord-Amerika, ook in Zuid-Europa volgen soms jaarlijks 3 generaties elkander op.

Schade doet deze bladroller, omdat zij als rups zich in de vruchten invreet, die in hunne ontwikkeling gestuit worden, en door hunne vraatzucht meest tot een vroege of noodrijpe en te vroegtijdige afval gebracht worden.

Ooftafval ontstaat voor het grootste deel door haar optreden, dit stelt ons in staat, hen tot de meest gevaarlijke ooftvijanden te rekenen.

Hare natuurlijke vijanden helpen ons in groote mate ter harer bestrijding. Als rups is zij voor talrijke aanvallen gevrijwaard. In ooft en in hare cocons vindt men de larven vaak door mikroskopische zwammen in witte, harde mummiën veranderd, of men vindt dikwijls larven of poppen van sluipwespen door wie zij levend uitgevreten zijn.

Voor de meezen zijn zij een bijzondere lekkernij, die ze reeds uit hunne winterschuilplaatsen gehaald hebben alvorens de menschen tijd vonden ze te vernietigen.

De plicht van iederen ooftkweeker is het derhalve deze nuttige vogels te beschermen en ze gedurende het koude jaargetijde gunstige levensvoorwaarden te verschaffen en hun steeds behulpzaam te zijn.

Het voortdurend wegvangen der rupsjes is noodzakelijk.

Gedurende reeds langen tijd gebruikt men met zeer veel succes vangbanden voor dit doel. Deze bieden voor hunne overwintering goede schuilplaats en kan men ze, door deze banden af te nemen gemakkelijk vernietigen. Oorspronkelijk uit geribd papier, hooi of stroo of dergelijk vervaardigd, gebruikt men tegenwoordig veel banden met slecht drogende z.g. rupsenlijm besmeerde vangbanden.

Deze banden worden op $^1/_2$—1 Meter hoogte boven de aardoppervlakte om den stam aangebracht en van boven met draad zoo vast aangetrokken, dat geen rupsen naar boven doorkruipen kunnen.

Blijven desondanks toch spinseltjes onder aan den stam, zoo vernietigt men deze door middel van een staaldraadborstel.

De vangbanden worden begin Juli aangebracht, slechts daar, waar wegens de kersen of bessenoogst het dringend noodzakelijk is, begint men in deze gevallen ze in Mei of Juni aan te leggen. Eind September hebben alle rupsjes der 1e generatie hunne winterschuilplaatsen opgezocht, zoodat nadien niet meer met afnemen der banden en het vernietigen der cocons gewacht mag worden. In geen geval zijn de banden zonder vooraf schoongemaakt te zijn als lijmbanden voor wintervlinders aan te wenden, ook is het aanbevelenswaardig de lijmbanden wat hooger te bevestigen daar de bast van jonge stammen, wanneer zij te langen tijd zoodanig bedekt blijft licht lijdt. Deze vangbanden kan men veelal tweejaar gebruiken, haren inhoud doodt men door middel van zwavelkoolstof, ook kan men ze aan een hooge temperatuur blootstellen, b.v. door de banden gedurende eenigen

tijd in een oven of dergelijk te houden. Ter bestrijding der rupsen der tweede generatie kunnen, daar deze meestal met de vruchten op de zolders enz. komen geen vangbanden aangewend worden. Men doet goed de door de rupsen aangetaste vruchten zoo spoedig mogelijk van de gave te verwijderen en daar te leggen, waar men later de cocons geschikt vernietigen kan. Afgevallen ooft moet zorgvuldig verzameld worden, om daarmee de mogelijk hierin levende rupsjes onschadelijk te maken.

In de Vereenigde Staten en ander Kultuurlanden vernietigt men in den beginne den bladroller door arsenikhoudend kalkwater of een mengsel van Bordeauxsche pap met loodarseniaat of Parijschgroen.

Bij de aanwending van arsenikhoudende bestrijdingsmiddelen zij men steeds indachtig dat men met zware maaggiften te doen heeft, men bedenke dus vooral dat mensch noch vee iets van het vergif in den maag krijgen.

Daar dit jaar zeer veel fruit door Carpocapsa pomonella L. aangetast was, en velen zelfs onvakkundigen dezen beschadiger als rupsje kennen, heb ik gemeend goed te doen over deze beschadiging in ons jaarboekje een en ander te vermelden.

AALSMEER. C. J. AUGUSTIJN.

IETS OVER HET WERKEN IN ENGELAND.

Het getij verandert, dus moet men de bakens verzetten. Terwijl men vroeger al een buitengewoon knap kweeker was, als men zijn vak goed verstond, stelt men tegenwoordig hoogere eischen. Buiten theoretische en practische bekwaamheid is ook talenkennis hoog noodig. Een ieder die dus de tuinbouwschool afgeloopen heeft, denkt er tegenwoordig over, eens verder op een kijkje te gaan nemen. Dan is het volgens mijn meening, wellicht aan te raden het eerst naar Engeland te gaan, daar het leven in dit land voor velen verre weg te verkiezen is boven dat in Duitschland of Frankrijk.

Daar de Engelschman -- tenminste dit is mijn ervaring geweest — geen kat in den zak koopt, d.w.z. niemand aanneemt op sollicitatiebrieven, is het aan te raden zich zelf te gaan presenteeren. Eenige aanbevelingsbrieven of getuigschriften van bekende firma's, kunnen natuurlijk altijd goede diensten bewijzen. Men denke er echter aan, dat deze brieven in de Engelsche taal moeten geschreven zijn.

Volledigheidshalve wil ik hier een beknopt overzicht geven van zulk een reisje. Als uitgangspunt wil ik Rotterdam nemen, hoewel men natuurlijk even goed over Hoek van Holland of Vlissingen kan gaan, waarop in Engeland van Harwich of Queensborough directe treinverbindingen bestaan op Londen. Van uit

Rotterdam steekt men over met een der booten van de Batavierlijn. Deze reis kost tot London, retour 1e klasse *f* 19.20, enkele reis *f* 12.60, retour 2e klasse *f* 12.— enkele reis *f* 7.80, retours zijn een half jaar geldig. Hierbij is inbegrepen vervoer van bagage tot 50 K.G. Voor meerder gewicht *f* 1.50 per 100 K.G. Voor een rijwiel wordt *f* 1.50 berekend, doch leden der A. N. W. B. hebben ook dit vrij. Men verlaat Rotterdam des namiddags 5 uur. Als alles goed gaat is men reeds den volgenden morgen te 6 uur op de Thames. Deze vaart men op tot Tilbury. Dit is een klein plaatsje aan den linkeroever der Thames, waar de Batavier lijn een overlaadstation heeft. Hier komt een boot langszij en worden passagiers met bagage naar den wal gebracht, waarna de reis per trein wordt voortgezet. Alvorens echter over te gaan komen de douanebeambten aan boord. Sigaren, tabak, likeuren en parfums zijn zwaar belast. Alleen zeer kleine hoeveelheden voor eigen gebruik mogen ingevoerd worden. Te London komt men dan te ongeveer 9 uur aan Fenchurchstreetstation aan.

Ons doel is Hampton on Thames. Dit is de plaats bij uitnemendheid voor kweekers en bloemisten. Doch hun, die gaarne een goed loon verdienen, zou ik aanraden hier niet het geheele saisoen te blijven. Nog daargelaten dat Hampton een stil, klein plaatsje is, worden hier de Hollanders altijd eenigszins, wat men noemt, met den nek aangezien. En dit hebben we aan velen onzer landgenooten te danken. Hampton wordt elk voorjaar overstroomd door Hollanders. Dit zou op zichzelf beschouwd nog niet zoo erg zijn, doch verschillende kweekers zijn bedrogen uitgekomen, daar er vaak Hollanders komen, die met den mond alles weten, doch in werkelijkheid geen vinger uit kunnen

steken. En zoo komt het, dat men vaak, wanneer men zich komt presenteeren met een „bloody dutchman" (passez-moi le mot) van den tuin wordt gebonjourd. En wordt men soms nog aangenomen, dan is dit hoogstens op 15 à 16 shilling per week, terwijl men in omliggende plaatsen als Hampton-Court, East-Molesey, Twickenham, Kew, Richmond e.a. in het algemeen wordt aangenomen op £ 1 per week. Doch in laatstgenoemde plaatsen liggen de kweekerijen nogal ver uitéén en is het dus lastig deze alle af te loopen, vooral als men vreemd in het land is. Het dorp Hampton zou men echter kunnen vergelijken met Boskoop, waar men minder tijd behoeft te verloopen en meer kans op slagen heeft. Ik zou dus een ieder aanraden, die in zijn eigen onderhoud wil voorzien — wat met een beetje goeden wil gemakkelijk kan — vroeg in het voorjaar b.v. begin Maart naar Hampton te gaan, daar aan te nemen wat men krijgen kan en dan als men wat georienteerd is en meer wil verdienen, uit te zien naar iets anders in één der omliggende plaatsen. Met een week opzeggen kunnen wederzijdsche partijen van elkaar af.

Om nu onze reis voort te zetten van Fenchurchstreetstation nemen we een rijtuig, dat ons met bagage voor eenige shillings naar Waterloostation brengt. Wil men evenwel van London af zonder bagage reizen, wat natuurlijk veel voor heeft, dan kan men die afgeven aan den hofmeester van de boot, die zorg draagt, dat zij in het dêpot der Batavierlijn komt, vanwaar men ze later naar zijn nieuwe adres kan laten zenden. Men bespaart zich dan de kosten van een rijtuig, door per „underground" naar Waterloostation te gaan. Hiervoor begeeft men zich naar de halte Mark-lane, een minuut van Fenchurchstreet-

station. De te volgen weg is met duidelijke borden aangegeven. Op het undergroundstation aangekomen voorziet men zich voor eenige pennies van een kaartje voor Waterloo-station, waarna men zich onder den grond begeeft, waar men duidelijke aanwijzingen voor de te nemen route vindt. Na eenige minuten arriveert men dan op de plaats van bestemming, terwijl hiervoor per rijtuig wel een uurtje mag gerekend worden. Van Waterloostation loopen elk uur treinen naar Hampton. Deze reis duurt ± één uur en kost 2 sh. 3e klasse.

Het reizen in Engeland is zeer gemakkelijk daar men op elk station, waar de trein stopt, op banken, lantaarns enz. met groote letters, den naam van de plaats kan lezen. Wanneer men dus den naam Hampton on Thames leest, stapt men uit en indien men de bagage bij zich heeft, geeft men deze in depot. Men doet het beste voorloopig in een hôtel te gaan. Goede reizigershotels zijn het hôtel van de „South Eastern Railway Comp." dat vlak bij het station is en het „Red Lion Hôtel" dat wat verder in het dorp ligt. In beide kan men tegen matigen prijs logeeren. Dan kijkt men uit naar een vast onderkomen. Het beste is bij een familie over huis te gaan, daar men dan geregeld Engelsch moet spreken. Hiervoor betaalt men 12 à 15 shilling per week. Is men onder dak, dan gaat men de kweekerijen opzoeken, die nog al ver buiten Hampton liggen. Het is daarom aan te raden een rijwiel mee te nemen. De werktijden zijn 6—8, 8.30—1, 2—6. Bij velen overwerk tot 8 uur tegen 4 of 5 d. per uur. Bij de meeste kweekers heeft men des Zondags vrij. Bij enkelen moet men des ochtends een paar uur komen voor gieten, luchten enz. Zaterdags is men meestal om 5 uur klaar.

De culturen loopen nogal uiteen. Ze variëeren tusschen tomaten, marktplanten, als Geranium, Fuchsia e.d., Orchideeën, boomkweekerij-artikelen, een weinig bloembollen en ook wel eenige boomgaarden. Al heeft men nu nooit anders dan in boomkweekerijen gewerkt, kan men in Engeland gerust een plaats aannemen in een der andere culturen. Als men maar toont te willen en de handen uit de mouw te kunnen steken wordt de benoodigde kennis spoedig genoeg bijgebracht. Zij die niet tegen ontzettende hitte kunnen, zou ik ten sterkste afraden een plaats op een tomaten- of komkommerkweekerij aan te nemen. Reeds menigeen heeft hier een gevaarlijke ziekte mee opgeloopen.

Wegens de verzekeringswet wordt wekelijks 4 d. van het loon afgehouden. Hiervoor krijgt men, doch eerst na een half jaar betaald te hebben, bij ziekte een uitkeering van 7 sh. (zegge zeven shilling!!) per week. Een ieder zal het dus met mij eens zijn, dat deze verzekering voor ons, vreemdelingen, van weinig nut is. Doch men is verplicht hieraan te betalen en men doet goed, alvorens op werk uit te gaan, op het postkantoor een verzekeringskaart te gaan halen, welke gratis wordt verstrekt. Vele kweekers nemen niemand aan, die zijn kaart niet kan toonen.

Te Hampton is de Hollandia Club gevestigd, die ook wel inlichtingen verstrekt, doch die de laatste paar jaren zoo is achteruitgegaan dat het de vraag zal zijn, of ze nu nog tot geven van goede inlichtingen in staat is. Voorzichtigheid zij hier dus aanbevolen.

De omstreken van Hampton zijn zeer mooi. Vooral Hampton Court, met zijn prachtig kasteel en park, is het bekijken wel waard. Ook Richmond, dat eveneens

aan de Thames ligt en waar veel geroeid wordt, is een prachtige plaats. Behalve de schoone omgeving heeft men nog het voordeel vlak bij London te wonen. Hierover in het bijzonder uitweiden kan ik nu niet, en zal trouwens ook wel niet noodig zijn. De reisgelegenheden zijn in deze streek over het algemeen goedkoop. Per tram of bus komt men voor eenige pennies een heel eind.

De Engelsche taal leert men meestal snel aan. Vooral als men reeds eenige vooroefening heeft gehad kan men in een half jaar de taal goed machtig zijn.

BOSKOOP. W. M. VAN HENGELAAR.

BLOEMENMARKT
IN
DE RIVIERA.

Zooals bekend, worden van hier, uit de Italiaansche en Fransche Riviera, elken winter, van October—Juni in groote massa's bloemen door gansch Europa verzonden.

Hoofdzakelijk zijn het Riviera Anjers, Amerikaansche Anjers, Rozen, Mimosa, Levkozen (zomerviolieren), Fresia's enz.

Van St. Remo in Italië, tot Toulon in Frankrijk, strekt zich het cultuurgebied der Riviera di Ponente uit. Op de berghellingen, en in de dalen der kleine rivieren kweekt men hier in 't warme Middellandsche Zee zonnetje de bloemen, meest in 't vrije, doch ook veel onder glas, in losse vitrinen of vaste kassen.

De groothandelaars en expediteurs verzenden de bloemen in de bekende bamboemandjes.

De verzending overtreft meestal verre de opbrengst der eigen kweekerij en de meeste geëxporteerde bloemen zijn dan ook van anderen afkomstig n.l. van de kleine campagnebezitters, welke hunne olijven omgehakt en hun land voor de anjerkultuur veranderd hebben. Deze brengen tezamen de reusachtige hoeveelheid bloemen op, welke elken dag verhandeld en verzonden wordt.

Ze verkoopen hun waar tegen tamelijk hoogen prijs. In de verschillende Riv. plaatsen houdt men voor dezen tusschenhandel z.g. bloemenmarkten, dagelijks 's morgens of 's avonds. Zulke plaatsen zijn b.v. Ventimiglia en Ospedaletti in Italië; Nizza, Antibes, Cannes in Frankrijk; tevens nog vele andere kleinere. De markt waar het meeste omgaat en waar het het levendigste toegaat, is die van Ventimiglia, ze overtreft verre die van Nizza.

Aangevoerd worden de bloemen in manden, 8—10 bos van ± 100 It. Anjers inhoudend.

In de nauwe paden, tusschen de, in rijen geplaatste manden, loopen de expediteurs heen en weer, het notitiebloc in de hand, gevolgd door eenige helpers, welke de gekochte bloemen direct meenemen en op gereedstaande wagens of auto's laden.

Alles wordt contant betaald. 't Gebeurt dikwijls dat op één marktuur, door een handelaar voor 2 tot 3000 francs wordt gekocht.

De hoofdschotel der markt is de Riviera Anjer, welke in hoeveelheden van 3 tot 500.000 dagelijks aangevoerd wordt. Verder ± 200.000 rozen (Druski en Brunner) en verschillende andere bloemen (Violieren in zulke hoeveelheden, dat ze niet in manden verpakt, doch zoo op een wagen geladen worden).

De prijzen zijn zeer onderhevig aan schommelingen, en varieeren van It. Anjers van 5—8 L. per bos (± 100); Amerikaansche van 2—5 L. per dozijn.

Brunnerrozen 70—80 L. per 100; Druschki iets minder. Mimosa in Jan. 60—80 ctms. per K.G. (getrokken in December 2—3 L. per K.G. De andere bloemen, zooals Narcissen, Violen, Fresia's Anemonen, in bosjes van ± 10—12 waarvan de prijs tusschen 10—50 ctms. varieert.

Niet altijd gaat 't bij dezen handel eerlijk toe. Kortstelige rozen, welke in een bos van ± 100 zitten, is gewoonte.

Van het begrip „ongeveer" 100 wordt eveneens druk gebruik gemaakt, zoodat het aantal rozen tusschen 70 en 99 schommelt, zelden 't juiste getal bevat, en nooit een enkele meer. Zoodoende komt een kooper altijd veel duurder uit, dan hij gedacht had, en is de winst van de kleine kweekers percentsgewijs veel hooger dan die der expediteurs.

S. S.

LEDENLIJST MET ADRESSEN.

1.	J. Aernoutse,	Boskoop, Dorpstraat 3.
2.	C. J. Augustijn,	Aalsmeer, Contr. phyt. dienst.
3.	A. N. Ballego,	Leiden, Witte Singel.
4.	J. J. Bach,	Rotterdam, Heemraadstr. 7*b*.
5.	O. J. Brouwer,	
6.	J. L. de Bruijne	Boskoop, Nieuwstraat 45.
		Rotterdam, Maastraat 2.
7.	T. J. C. Buys,	
8.	v. Calcer,	Boskoop, Reijerskoop 115.
9.	E. M. Croockewit,	Oisterwijk, Hotel de Zwaan.
10.	J. Dantuma,	Wageningen, Contr. phyt. dienst.
11.	M. H. Diepenveen,	Boskoop, Dorpstraat O. Z.
12.	A. Degon,	Bussum, Meyerkampstraat 11.
13.	J. Dijkstra,	Leeuwarden, 9e Reg. Inf.
		Elsloo.
14.	F. v. d. Elst,	Boskoop, Rozenlaan 1.
15.	W. Godding,	Pough Keepzee N. J. Sunnyfield nurs Co.
16.	J. Goffin v. d. Starre,	Pandok Gedeh bij Buitenzorg.
17.	K. Griffioen,	Zwammerdam, Brugstraat 24.
18.	D. Haspels,	Frankfurt a. d. M., Hamborgerstrasse 31.
		Bockenheim.
		Nijmegen, Hertogstraat 108.
19.	v. Hellemond,	Alfen a. d. R. Julianastr. 244.
20.	M. A. v. Heusden,	Berlin N.W. Werfstrasse 8.
21.	W. B. Hagen,	Reeuwijk, Tempel.

22.	W. M. v. Hengelaar,	Boskoop, Nieuwstraat 19.
23.	C. W. M. Hess,	Wilmington N^d. Carolina U. S. A. postbus 731.
24.	B. ten Hove,	Boskoop, Bootstraat 14.
25.	Mej. A. Hudig,	Nijmegen, Kwakkenberg.
26.	F. H. G. v. Iterson,	Gouda, Westhaven 62.
27.	R. de Jonge,	
28.	P. de Josselin de Jong,	Leiden, Zoeterwoudsche Singel 17.
29.	D. Klapwijk,	Bussum, Landstraat 55.
30.	H. F. Klein,	Rotterdam, Bergsingel.
31.	J. A. Kortenhorst,	
32.	H. J. Koster,	Djember Java, ondern. oud-Djember.
33.	A. v. d. Kloot,	Leiden, Diefsteeg.
34.	K. A. v. Langeraad,	Rotterdam, Diergaardesingel.
35.	S. S. Lantinga,	Groningen.
36.	W. T. Lemkes,	Alfen a. d. R.
37.	H. Roeters v. Lennep,	Den Haag, Villa Ruijsdaal Cremerweg 9.
38.	v. d. Kuijl,	Bergen op Zoom, Dedemstraat L 369.
39.	H. C. Lucardie,	Bussum, Landstraat 55.
40.	A. Lugthart,	Boskoop, Reijerskoop 93.
		Smilde (Dr.)
41.	J. A. Maelstede,	Boskoop, Voorkade 56.
42.	C. Maelstede,	„ „
43.	H. Mees,	Tjummarum.
44.	J. Michelsen,	Naarden.
45.	A. Niemantsverdriet,	Zutphen, Turfstraat 9.
		Vlaardingen, Hoflaan 125.
46.	F. H. v. Nouhuis,	Transvaal Z. A. Bethel Postbox 12.
47.	M. Ottovanger,	R'dam, Mathenesserlaan 423.

48.	J. Ottolander,	Boskoop, Achterkade.
49.	Tj. Poelstra,	Boskoop, Bootstraat 10.
		Slochteren.
50.	J. Reuten,	Rubberond. Hemidale Serdang O.k. Sumatra, Postkantoor Galang.
51.	J. Renkema,	Den Haag, Valkenboschl. 122.
52.	Rottier,	
53.	E. C. de Roos,	Boskoop, Bootstraat 7.
		Arnhem, Rijnkade 8.
54.	J. Sauer,	Boskoop, Rozenlaan 9.
		Ierseke.
55.	S. S. Siemelinck,	Goes, Wijngaardstraat.
56.	G. v. d. Smit,	Hilversum, Stationstraat 4.
57.	L. Swart,	Sneek, Wyde Norde Horne.
58.	J. V. Schattenkerk,	Boskoop, Nieuwstraat 43.
59.	H. Scholten,	Maarssen, Zandpad.
60.	G. Schimmel,	Boskoop, Zijde 13.
61.	A. E. Steensma,	Gouda, Gouwe.
62.	J. v. Tol,	Boskoop, Nieuwstraat.
63.	W. van den Toorn,	Boskoop, Rozenlaan 12.
64.	J. M. Visser,	Boskoop, Dorpstraat 3.
65.	J. W. Visser,	Boskoop, Nieuwstraat 43.
66.	R. v. d. Veen,	Den Bosch, Markt 63.
67.	H. J. Voors,	Alphen a. d. Rijn.
68.	J. v. Walraven,	Boskoop, Nieuwstraat 43.
69.	Wassenaar,	Boskoop, Bootstraat 7.
70.	H. Westra,	Bussum, Nassaulaan 23.
71.	J. A. Weykman,	Breskens,
72.	N. F. Weijer,	Boskoop, Bootstraat 7.
73.	Zaalberg,	Den Haag,

INHOUD.

